

**WAT
& HOE**

ONDERWEG

NEW YORK

De reisgids voor een actieve & culturele vakantie

Inhoud

★ Top 10 4

Het New Yorkgevoel 6

9

Het magazine

- Hemelhoog: de race om de eerste plaats
- 'All the News That's Fit to Print' ■ Licht, camera, actie
- Een eeuw lang Times Square ■ Klassiek nachtleven
- Mode en de stad ■ We Built this City ■ Smaken van New York ■ Budgettoppers: de stad voor een schijntje
- High Hopes: (continue stadsvernieuwingen)

35

Je draai vinden

- Aankomst
- Vervoer
- Overnachten
- Eten & drinken
- Winkelen
- Uitgaan

49

Midtown Manhattan

- Even oriënteren** ■ In een dag ■ Top 10 ■ Times Square
- Fifth Avenue ■ Grand Central Terminal ■ **Hoogtepunten**
- Rockefeller Center ■ Museum of Modern Art
- Verder ontdekken** 10 andere bezienswaardigheden
- Waar...** ■ Eten & drinken
- Winkelen ■ Uitgaan

79

Uptown en Central Park

- Even oriënteren** ■ In een dag ■ Top 10 ■ Central Park
- Metropolitan Museum of Art ■ Guggenheim Museum
- **Hoogtepunten** ■ American Museum of Natural History
- Verder ontdekken** 14 andere bezienswaardigheden
- Waar...** ■ Eten & drinken
- Winkelen ■ Uitgaan

109

Empire State tot Greenwich Village

- Even oriënteren** ■ In een dag ■ Top 10 ■ Empire State Building
- **Hoogtepunten** ■ East Village ■ Greenwich Village
- Verder ontdekken** 9 andere bezienswaardigheden
- Waar...** ■ Eten & drinken
- Winkelen ■ Uitgaan

135

Lower Manhattan

Even oriënteren ■ **In een dag** ■ **Top 10** ■ Statue of Liberty & Ellis Island ■ 9/11 Memorial & 1 WTC ■ SoHo

■ **Hoogtepunten** ■ South Street Seaport Historic District

Verder ontdekken 14 andere bezienswaardigheden

Waar... ■ Eten & drinken

■ Winkelen ■ Uitgaan

163

Excursies

■ Brooklyn Heights

■ Staten Island

169

Wandelingen

■ 1 42nd Street

■ 2 Uptown

■ 3 West Village

■ 4 SoHo

■ 5 Lower Manhattan

Praktische informatie 185

■ Voor je vertrek

■ Als je er bent

Plattegrond 191

Straatnamenregister 201

Register 203

Colofon 207

10 redenen om terug te komen 208

TOP 10

Mis ze niet! In onze top 10-lijst vind je de belangrijkste bezienswaardigheden, van de absolute nummer 1 tot en met nummer 10.

★ EMPIRE STATE BUILDING ► 114

De art-decowolkenkrabber is niet voor niets vereeuwigd in films, boeken en romantische herinneringen. Vanaf de panoramaterrassen van dit markante gebouw heb je een overweldigend uitzicht.

★ VRIJHEIDSBEELD & ELLIS ISLAND ► 140

Voor de immigranten was het Statue of Liberty (foto links) het symbool van de vrijheid; op Ellis Island volgde de ontnuchterende realiteit. Een tripje naar het begin van de stad.

★ TIMES SQUARE ► 54

Alles flikkert en schittert, een must voor de zintuigen en het fotoalbum. Sinds het plein een voetgangersgebied is geworden, kun je de lichtreclames nog beter – en veilig – bewonderen.

★ FIFTH AVENUE ► 56

Slenter net als Audrey Hepburn langs Tiffany's en laat je verblinden door de etalages van de dure designwinkels (► 26). Vergeet vooral niet naar Rockefeller Center (► 60) te gaan!

★ CENTRAL PARK ► 84

Het is de groene long van de stad; New York zou New York

niet zijn zonder deze kunstmatig aangelegde oase. Geniet ervan.

★ METROPOLITAN MUSEUM OF ART ► 89

In dit museum met meer dan 3 miljoen kunstwerken kun je met gemak een week doorbrengen. Ga beslist naar de Tempel van Dendur.

★ 9/11 MEMORIAL & 1 WTC ► 143

De zwartste bladzijde in de geschiedenis van de stad en een hoopvol nieuw begin liggen vlak bij elkaar.

★ GUGGENHEIM MUSEUM ► 94

Het gebouw is een kunstwerk op zich en de tentoonstellingen zijn zeer de moeite waard.

★ GRAND CENTRAL TERMINAL ► 57

Laat je niet opjagen door de drukte in dit station – kijk ook naar de sterrenhemel op het plafond.

★ SOHO ► 145

Kunst, winkelen, lekker eten en mooie architectuur – bij mooi weer is een wandeling langs de gebouwen met gietijzeren details een fantastische ervaring.

HET NEW YORK

Ontdek wat de stad te bieden heeft en beleef de unieke sfeer zoals de New Yorkers dat doen.

STAP OP EEN BLAUWE FIETS

Ja, het is echt waar: ook in deze drukke metropool wordt gefietst. Je kunt prima fietsen in New York, zolang je maar de drukke verkeerspunten mijdt. Er zijn veel fietspaden, waar de New Yorkers vooral in de weekenden veelvuldig gebruik van maken. Pak een van de blauwe **City Bikes** (overall downtown: citibikenyc.com) en geniet van het mooie groen langs de Hudson River of de East River. Een aanrader: onder het genot van een burger de zonsondergang bewonderen in **Pier i Café** (West 70th Street en Riverside Boulevard; piericafe.com).

SST... GEHEIME PLEKKEN

New Yorkers zijn gek op geheimen en willen op zijn minst het gevoel hebben dat ze iets exclusiefs doen.

Speakeasies ('fluistercafés', zoals in de tijd van de Drooglegging) zijn populair, zoals het mooie, schemerige **PDT** (afkorting van *Please Don't Tell*, 113 St. Mark's Place; (212) 614-03 86), **Apotheke** (9 Doyer Street, Bowery), dat in een voormalige opiumkit aan het einde

van een donkere zijstraat van Chinatown gevestigd is, **Bathtup Gin** (132 9th Avenue bij 18th Street), in de achterkamer van Stone Street Coffee Company, en **Angel's Share** (8 Stuyvesant Street, (212) 777-54 15). Ze hebben geen van alle een bord of herkenbare entree. 's Avonds iets gaan drinken wordt zo een spannend avontuur. Bij PDT moet je bijvoorbeeld eerst midden in de hotdogzaak Griff Dogs een telefooncel binnengaan en de hoorn van de haak nemen – dan pas gaat de geheime deur naar het café open (wel reserveren!).

📺 GOSPELTIME IN HARLEM

Traditie & moderne tijd: tijdens de **gospeldienst** (zo 8 en 11 uur) in de Convent Avenue Baptist Church (420 West 145th Street; bij Convent Avenue) herleeft het oude, sfeervolle, geliefde Harlem. Wandel daarna over de schilderachtige Convent Avenue voor een brunch met *fried chicken 'n' waffles* of *eggs Benedict* in **The Grange Bar & Eatery** (1635 Amsterdam Avenue bij 141st Street).

GEVOEL

Geheime bar in East Village met een veelzeggende naam: Angel's Share

We Built this CITY

De verhalen achter de mensen, plaatsen en gebeurtenissen die de Big Apple beroemd maakten.

Een Metropolitan Soap Opera

Het enige wat Alva Smith Vanderbilt (1856-1933) wilde, was een loge in het operagebouw Academy of Music ten teken dat zij het, maatschappelijk gezien, gemaakt had. Als echtgenote van een erfgenaam van het spoorwegvermogen van de Vanderbiltfamilie vond ze dat ze dit verdiend had. Zij en de echtgenote van financier J.P. Morgan werden echter gedwarsboomd door de invloedrijke societydame Caroline Webster Schermerhorn Astor (1830-1908). Astor vond de Vanderbilts en Morgans ordinaire nouveaux riches en zei dat de Academy geen loge meer te vergeven had. De afgewezen parvenu's bouwden toen hun eigen, mooiere Metropolitan Opera (Met), die in 1883 opende aan 39th en Broadway. Binnen enkele jaren gaf het operagezelschap in de Academy al geen voorstellingen meer, en de Astors en hun kringen vochten om een van de loges in het Met. In het begin waren er ook nog veel vrije loges, zoveel zelfs dat na

MILJOENENMETROPOOL

Toen Manhattan, Brooklyn, de Bronx, Queens en Staten Island in 1898 New York City gingen vormen, was de gezamenlijke bevolking van de vijf wijken 3,5 miljoen. Nu is dat bijna 9 miljoen.

De Met voert ruim 200 opera-uitvoeringen per jaar op, met wereldsterren als Anna Netrebko

Het magazine

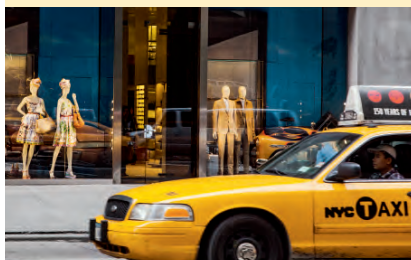
een paar jaar een heel balkon zou worden verwijderd – New York had niet genoeg operaminnende miljonairs. Het Met verhuisde in 1966 naar het Lincoln Center.

Familiebanden

William Waldorf Astor (1848-1919) en zijn vrouw wilden de New Yorkse society nieuw leven inblazen, maar werden daarbij continu gedwarsboemd door Williams tante Lina, de eerdergenoemde Caroline Astor. Tante en neef woonden in aangrenzende percelen aan 5th Avenue bij 33rd Street. Om haar te pesten liet William in 1893 zijn huis tegen de vlakke halen en er het dertien verdiepingen tellende Waldorf Hotel neerzetten. Als reactie liet Caroline haar zoon, John Jacob Astor, haar eigen huis afbreken en een hotel met zeventien verdiepingen, het Astoria, bouwen. Na verloop van tijd kwamen ze echter tot bezinning; ze maakten een einde aan de familievete en lieten een verbinding tussen de twee hotels aanleggen. Zo ontstond het gezamenlijke complex Waldorf-Astoria. De naam werd oorspronkelijk met een dubbel streepje geschreven, als verwijzing naar het feit dat het hotel is voortgekomen uit twee hotels. In 1929 moest het Waldorf-Astoria wijken voor het Empire State Building. Twee jaar later opende het huidige hotel aan Park Avenue, bij 49th Street. In de drie verdiepingen tellende balzaal vindt sinds 1935 elk jaar in december een internationaal debutantenbal plaats. Dit is tot op heden de manier voor meisjes om hun intrede in de high society van New York te doen.

TAXI! TAXI!

Aanvankelijk werden elektrische taxi's gebruikt in New York; in 1899 reden er 100 van rond. In 1900 werden er 600 op benzine rijdende taxi's geïmporteerd uit Frankrijk. Tegenwoordig rijden er meer dan 13.000 'yellow cabs' in New York.

Van assistent-boekhouder tot miljonair

John Davison Rockefeller Sr. (1839-1937) stamt af van een familie die in de 18e eeuw vanuit een klein gehucht bij Neuwied in Duitsland naar de Nieuwe Wereld emigreerde. Hij werkte zich op vanuit zeer eenvoudige omstandigheden tot de top van een olie-imperium, waarvan de invloed tot op heden voelbaar is. Zijn vader, William, moest nog als

Vervoer

De metro

Het snelste vervoermiddel in Manhattan is de metro. Redelijk veilig, maar houd waardevolle spullen uit zicht. Reis je 's nachts met de metro, neem dan de wagon waar de conducteur zit. Kijk op www.mta.info voor wijzigingen; deze komen veel voor in het weekend.

Vijf tips voor de metro:

Tenzij je van de doorsneeroutes afwijkt, heb je slechts enkele lijnen nodig. Een kort overzicht:

- **Treinen 1, B en C** rijden van en naar Manhattans westkant. De 1 en C zijn local trains (stoppen bij elk station); de 2, 3, A en D zijn snelle lijnen (stoppen alleen bij de belangrijkste stations).
- **Treinen 4, 5 en 6** rijden van en naar de oostkant. De 6 stopt bij alle stations; 4 en 5 alleen bij de belangrijkste.
- **Treinen F, N, Q, en R** rijden dwars door Midtown en Downtown.
- Voor de metro heb je een **metrokaartje** nodig. Je kunt dit kopen bij metrostations en bij toeristeninformatiecentra en winkels, zoals kiosken. Bij de kaart zijn drie overstappen op stadsbussen binnen 2 uur inbegrepen. Schuif de kaart bij gebruik snel (niet té snel) door de gleuf naast het draaihek. Als je zware bagage bij je hebt, kan het personeel het hek voor je openen.
- Ben je van plan meerdere keren de metro te gebruiken, dan is een **MetroCard** weekpas of een strippenkaart het voordeligst; verkrijgbaar op alle stations en uit automaten. Er zijn geen dagkaarten beschikbaar.

Bus

Bussen vormen een gemakkelijk, maar langzamer transportmiddel.

- Bussen die de **hele stad** aandoen rijden tussen East en West Side door Houston, 14th, 23rd, 34th, 42nd, 49th, 57th, 66th, 72nd, 81st, 86th en 96th Street.
- Bussen in **noordelijke** richting: 1st, 3rd, Madison, 6th en 8th Avenue.
- Bussen in **zuidelijke** richting: Broadway en 2nd, Lexington, 5th, 7th en 9th Avenue.

Taxi's

De meeste taxichauffeurs in New York kennen de stad goed.

- **Om een taxi aan te houden** ga je langs de kant van de weg staan en steek je je arm omhoog als je een yellow cab ziet. Tijdens de spits (doordeweeks 7-9 en 17-20) en als het regent is het lastig om een taxi te krijgen.
- **Buiten dienst?** Als alleen de vier tekens in de lichtbak op het dak van een taxi verlicht zijn, is de taxi vrij. Is het volledige paneel verlicht, dan is de taxi buiten dienst. Is de taxi al vergeven, dan is het licht uit.

Je draai vinden

- Tussen 20 en 6 uur kosten taxiritten 50 cent meer (te zien in het gedeelte van de meter). Van maandag tot en met vrijdag tussen 4 en 8 uur is er een toeslag van \$1.
- Houd er rekening mee dat het tarief snel op kan lopen en dat je een fooi moet geven. Je kunt het tarief berekenen op www.worldtaximeter.com.

Wandelen

De huizen aan de zuid- en westkant van de straat hebben meestal even nummers; de huizen aan de noord- en oostkant oneven nummers. Dit is een algemene regel, die niet altijd opgaat ten zuiden van Houston Street, maar meestal wel ten noorden hiervan.

- **Avenues** (genummerd of met een naam) lopen van noord naar zuid door Manhattan. De genummerde **streets** lopen van oost naar west. De straten met lage nummers liggen in het centrum. Boven Washington Square Park scheidt 5th Avenue East Side van West Side.
- Bijna iedereen **negeert het voetgangerslicht** in New York (de boete is laag, maar deze wordt zelden gegeven). Houd rekening met aankomend verkeer en met de fietsers op het groeiend aantal fietspaden in de stad. Loop nooit blindelings achter iemand aan.

Autorijden

Het beste advies is: niet rijden!

- Het verkeer zit **vaak vast** in Manhattan. Parkeren is lastig ten zuiden van 70th Street, en parkeergarages zijn duur.
- **Vermijd** de wegen tijdens de **spitsuren**. Autobestuurders in New York zijn erg ongeduldig – er wordt veel getoeterd.
- Tenzij anders aangegeven is de maximumsnelheid **30 mile per uur (48 km/u)**.
- **Autogordels** zijn verplicht; kleine kinderen moeten in een kinderstoeltje zitten.

Auto met chauffeur

In plaats van zelf te rijden of met het openbaar vervoer of een taxi te gaan, kun je ook kiezen voor een auto met chauffeur (*car service*).

- Je kunt een 'gewone' auto of een limousine per uur huren. **Prijzen** beginnen bij \$35 per uur, met een minimum van 2 uur. Goedkopere enkele ritten zijn ook mogelijk. Twee bedrijven die deze diensten verlenen zijn: **Allstate Car and Limousine Service** (tel. (212) 741-7440 of (800) 453-4099; www.allstatelimo.com) en **Carmel Car Service** (tel. (212) 666-6666 of 800/9-CARMEL, www.carmelcarservice.com). De receptie van je hotel kan je verder helpen.

5 LOWER MANHATTAN

AFSTAND 4 km **TIJD** 1,5 tot 2 uur **BEGINPUNT** metro Bowling Green

(4, 5) 192 C1

EINDPUNT Fulton Street; metrostation Broadway-Nassau (A, C, J, Z, 2, 3, 4, 5) 193 C3

Op het zuidelijke puntje van Manhattan kwamen de eerste immigranten aan. Ze trokken na verloop van tijd geleidelijk naar het noorden.

0-2

Begin bij station Bowling Green. Vind het zuiden en je bent al praktisch in Battery Park. Volg het pad naar rechts, langs bankjes en, heel vaak, mensen die horloges te koop aanbieden 'tegen een heel goede prijs'. (Zelfs een gestolen Rolex kost meer dan \$10 – deze zijn dan ook nep.) Het pad buigt af naar **Castle Clinton**, gebouwd in 1811.

2-3

Maquettes in een zaal net binnen de oostpoort geven de vele incarnaties van Castle Clinton weer: als fort, centrum van vermaak, immigratiecontrolepost en aquarium. Tegenwoordig is hier het loket ondergebracht voor kaartjes voor het Vrijheidsbeeld en Ellis Island (► 140-142). Verlaat het kasteel via de westpoort en wandel noordwaarts langs doorgang 6.

Wandelingen

3-4

Beeldhouwer Marisol schiep het indringende **American Merchant Mariner's Memorial** vanaf een foto van een zinkend, getorpedeerd schip tijdens WO II. Bij vloed reikt het water hoger dan het hoofd van de overboord geslagen man. Loop terug in zuidelijke richting langs de veerboten bij poort 3.

4-5

Loop links de treden op om beeldhouwer Albino Manca's bronzen adelaar te bekijken. De vogel is onderdeel van het **East Coast Memorial**, een gedenkteken voor mensen, die tijdens WO II in de Amerikaanse kustwateren zijn omgekomen. Sta je voor de adelaar, dan ligt links het pad naar Castle Clinton. Ga rechts bij de

Altijd leuk voor een foto: de imposante **Charging Bull** in het Financial District

WAT & HOE

ONDERWEG

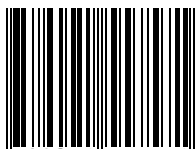
NEW YORK

Het eigenzinnige, moderne, 24/7 karakter van New York raakt je direct. De stad leeft, bruist en gaat altijd door. Geef je over en laat je meevoeren in de energie van deze unieke stad. Het is fantastisch om al die bekende plekken te zien, van het Chrysler building tot het Vrijheidsbeeld en niet te vergeten de vele musea. Ondertussen herken je op elke hoek van de straat wel een scène uit een film. En als je moe bent van al het shoppen en rondstruinen, kun je heerlijk uitrusten in Central Park.

WAT & HOE ONDERWEG: de reisgids voor een actieve en culturele vakantie.

- Duidelijke indeling op kleur
- Uitgebreide plattegronden en kaarten
- Verrassende wandeltochten
- Top 10 van hoogtepunten

NUR 513

9 789021 557571

www.watenhoe.nl

maakt deel uit van
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen
www.kosmosuitgevers.nl